

**Otvorený list JUDr. Martina Ribára, predsedu Občianskeho združenia ZA DEMOKRACIU A PRÁVNY
ŠTÁT poslancovi NR SR JUDr. Alojzovi Baránikovi**

Vážený pán JUDr. Alojz Baránik - poslanec NR SR,

úvodom by som chcel uviesť, že ja ako občan SR a aj ako predstaviteľ Občianskeho združenia ZA DEMOKRACIU A PRÁVNY ŠTÁT som absolútne apolitický, prezentujem svoje názory a postoje a najmä odborné právne argumenty vychádzajúce z mojej dlhoročnej advokátskej praxe v oblasti trestného práva, ale aj z osobných skúseností nezákonného väzobného stíhania a pochybení tak OČTK ako aj súdov rozhodujúcich o mojej väzbe.

V októbri 2019 som bol obvinený a vzatý do väzby. Vo väzbe som strávil 565 dní. V rozpore so zákonom som bol obvinený z obzvlášť závažného zločinu, čo bol hlavný argument proti môjmu prepusteniu z väzby a stíhaniu na slobode. Dlhé mesiace som s obhajcom vznášal námietky, že došlo k porušeniu zákona, a nikdy som nemal byť obvinený z obzvlášť závažného zločinu, pretože moje obvinenie bolo „nadkvalifikované“ nesprávnou aplikáciou právnej teórie. Prehliadal to tak vyšetrovateľ NAKA, ktorý ma takto nezákonne obvinil - mjr. Mgr. Pavol Ďurka, jeho kolega pplk. Mgr. Ján Čurilla, dnes označovaní ako „naši chlapci“, ale prehliadali to aj viacerí prokurátori Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR, ktorí v zmysle ich zákonných povinností by mali vykonávať aj dozor nad zákonnosťou v prípravnom konaní, dlhodobo to prehliadali aj sudcovia Špecializovaného trestného súdu a Najvyššieho súdu SR, ktorí rozhodovali o mojej väzbe.

Z väzby na slobodu som sa dostal po viac ako 18-tich mesiacoch až po rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorý vo svojom Náleze III. ÚS 33/2021 z 13.5.2021 skonštatoval nezákonnosť mojej väzby, „nadkvalifikáciu“ skutku a prikázal, aby som bol bezodkladne prepustený z väzby.

Súčasný generálny prokurátor Dr. h. c. JUDr. Maroš Žilinka, PhD., sa napriek značnej mediálnej a politickej kritike opakovane vyjadril, že inštitút - Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku - využije vždy, keď budú na to splnené zákonné podmienky, teda ak dôjde k vydaniu nezákonného rozhodnutia prokurátorom a policajtom, alebo ak konaním, ktoré vydaniu takéhoto rozhodnutia predchádza, bol porušený zákon.

Aj ja som vo svojom konaní podal podnet v zmysle §363 Trestného poriadku - bývalý generálny prokurátor mu nevyhovelo. Ako však vyplýva z rozhodnutia Ústavného súdu SR, bývalý generálny prokurátor prehliadol viacero pochybení zákona v mojom prípade.

Je teda postup súčasného generálneho prokurátora, ak zruší nezákonné rozhodnutie prokurátora či policajta, alebo ak nezákonne stíhanú osobu prepustí z väzby nesprávny?

Je dôvodom na spochybňovanie takejto kompetencie a zákonnej právomoci generálneho prokurátora politický záujem? Alebo to, že takto rozhodol a prepustil z väzby politicky exponovanú osobu Vladimíra Pčolinského? To, že takto generálny prokurátor rozhodol aj v prípade iných - politicky a mediálne citlivých kauzách?

Vážený pán JUDr. Alojz Baránik - poslanec NR SR,

ste predsa ako advokát znalý práva a teda musíte vedieť, že **generálny prokurátor** (bez ohľadu na to, kto to je) **je povinný nezákonné rozhodnutie zrušiť**, nie je to o tom, koho sa to týka, ale len a len o tom, či došlo k porušeniu zákona. Ak by generálny prokurátor - a opakujem, bez ohľadu na to, kto ním je - nezrušil nezákonné rozhodnutie na základe podnetu alebo z úradnej povinnosti, tým by sa generálny prokurátor spreneveril zákonu a zneužil by svoju zákonnú právomoc.

Generálny prokurátor MUSÍ zrušiť právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím, alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Nie je to o jeho vôľbe, ale o rešpektovaní zákona - a to bez ohľadu na to, KOHO sa takéto nezákonné rozhodnutie týka.

Jedným z Vašich argumentov proti inštitútu §363 Trestného poriadku je podľa Vašich vyjadrení to, že takto sa „**zruší vyšetrowanie trestného činu**“ a že takto „generálny prokurátor takýmto postupom nahrádza súdy“ - priznám sa, že teraz neviem, či tieto Vaše argumenty pramenia z neznalosti uvedenej problematiky, alebo je to zámer zavádzať verejnosť.

Generálny prokurátor postupom podľa §363 Trestného poriadku nemôže „zrušiť“ vyšetrowanie trestného činu. Zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní postupom podľa §363 Trestného poriadku nie je RES IUDICATA - „prekážkou rozsúdenej veci“, a **osobe, ktorej bolo týmto postupom zrušené obvinenie môže byť opätovne vznesené obvinenie. V každom mediálne i politicky kritizovanom rozhodnutí generálnej prokuratúry podľa §363 Trestného poriadku sa nachádza výrok o tom, že sa „prikazuje vyšetrowateľom PZ o veci znova konať a rozhodnúť“.**

Postupom podľa §363 Trestného poriadku nemôže generálny prokurátor nahrádzať súdy - priamo v Trestnom poriadku je explicitne v názve tohto inštitútu ako mimoriadneho opravného prostriedku uvedené - Zrušenie právoplatných rozhodnutí **v prípravnom konaní - s akcentom na „v prípravnom konaní“**, teda v tej fáze trestného konania, ktoré predchádza rozhodovaniu na súde vo veci samej, do momentu podania obžaloby na súd je „pánom sporu - dominus litis“ PROKURÁTOR, teda do momentu začatia hlavného pojednávania na súde vo veci samej **nemôže** prokurátor „nahrádzať súdy“, pretože **do momentu začatia konania vo veci samej na súde, súd jednoducho nemá právomoc rozhodovať o vine či nevine akejkoľvek osoby.**

Vážený pán JUDr. Alojz Baránik, inštitút Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní postupom podľa §363 a nasl. Trestného poriadku má zmysel, tak ako má zmysel jeho dôsledné uplatňovanie v každom a jednom prípade nezákonného rozhodnutia prokurátora a policajta, či nezákonného konania, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo - a to bez ohľadu na to, akej osoby sa týka.

Počas môjho väzobného stíhania som sa na Vás opakovane obrátil listom v novembri 2020 s „Prosbou o pomoc“, pričom na oba moje listy ste nijako nereagovali, **preto Vás týmto otvoreným listom prosím, aby ste prehodnotili svoj postoj** - pred vzatím do väzby bol môj zdravotný stav výborný - po 565 dňoch vo väzbe mám zničené zdravie, okrem poškodenia pohybového aparátu (denno-denné fyzické bolesti) mám poškodený aj zrak, mám zelený zákal, ktorý je neliečiteľný, už teraz som v tom lepšom prípade doživotne „odsúdený“ na užívanie očných kvapiek a používanie okuliarov na čítanie, v tom horšom prípade sa môj zrak zhorší, a budem musieť nosiť okuliare stále, prípadne môžem dokonca oslepnúť, o duševnej bolesti tak mojej, ako aj mojej manželky, mojich troch detí, mojej rodiny, o spoločenskej, profesnej a finančnej „likvidácii“ mojej osoby ani nehovoriac.

Len okrajovo uvádzam, že Ústavný súd SR vydal vo veci môjho väzobného stíhania v septembri 2021 ďalšie rozhodnutie - II. ÚS 299/2021 zo dňa 30.9.2021, v ktorom skonštatoval opätovne viaceré pochybenia v rozhodovaní o mojej väzbe - je namieste požadovať zrušenie kompetencie Ústavného súdu SR vydávať takéto rozhodnutia? Ak vydá Ústavný súd Nález o porušení práv nejakej politicky a mediálne exponovanej osoby a prepustí ju v väzby, budete iniciovať zmenu právomocí Ústavného súdu?

V rámci prípravného konania môže v zmysle platného právneho poriadku a zákonných ustanovení Trestného poriadku prokurátor ZASTAVIŤ trestné stíhanie konkrétnej osoby, čo už vytvára RES IUDICATA - „prekážku rozsúdenej veci“, ak teda nejaký prokurátor zastaví trestné stíhanie nejakej

politicky a mediálne exponovanej osoby budete iniciovať zmenu Trestného poriadku, aby prokurátor nemal právomoc zastaviť trestné stíhanie?

Iniciujete zmenu inštitútu §363 Trestného poriadku tak, že ho bude možné použiť **iba v NEPROSPECH obvineného**. Je teda podľa Vás namieste, že v akomkoľvek prípade dôjde k vydaniu nezákonného rozhodnutia prokurátora či policajta, ktoré sa stane právoplatným, ak dôjde k porušeniu zákona v konaní, ktoré bude predchádzať takýmto rozhodnutiam, a napriek tomu sa takto nezákonne stíhaný človek nebude môcť v prípravnom konaní obrátiť na niekoho, kto by mohol takéto nezákonné rozhodnutie zrušiť? Ak bude takto nezákonne obvinený človek vo väzbe, a teda aj nezákonne väzobne stíhaný, má podľa Vás LEN tak „čakať“, kým po mesiacoch či dokonca rokoch jeho nezákonného stíhania či dokonca nezákonného väzobného stíhania rozhodne súd o jeho nevine? **Alebo sa domnievate, že zákon sa dá zo strany OČTK porušiť iba v neprospech obvineného?**

Trestný poriadok: Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní - § 363 ods.1 - „Generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon.“

Ústava SR: PRVÁ HLAVA, Prvý oddiel - ZÁKLADNÉ USTANOVENIA - čl.2 ods. 2 - „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“

Trestný poriadok: § 2 Základné zásady trestného konania - §2 ods. 1 - „**Nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.**“

Z vyššie uvedených citácií Ústavy SR a Trestného poriadku je zrejmé, že ak by generálny prokurátor nezrušil nezákonné rozhodnutie postupom podľa §363 Trestného poriadku, porušil by tak Ústavu SR ako aj ustanovenia Trestného poriadku.

Na webovej stránke Generálnej prokuratúry SR sa nachádzajú 3 analýzy týkajúce sa inštitútu §363 a nasl. Trestného poriadku spolu so súvisiacou judikatúrou Ústavného súdu SR:

- <https://www.genpro.gov.sk/dokumenty/zakladna-analyza-uplatnovania-rozhodovacej-pravomoci-generalneho-prokuratora-slovenskej-rep-3af1.html>

- Základná analýza uplatňovania rozhodovacej právomoci generálneho prokurátora Slovenskej republiky v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok - Analýza 2019 - 2020 VI/1 Spr 47/21/1000 - 4, Analýza 2019 - 2020 VI/1 Spr 47/21/1000 - 5, Dopĺňujúca analýza 2021 VI/1 Spr 47/21/1000-8, Výber z judikatúry,

pričom v uvedených dokumentoch je podrobne analyzovaná právna problematika inštitútu - Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, a **z obsahu uvedených dokumentov vyplýva nutnosť existencie mimoriadneho opravného prostriedku - Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní - § 363 a nasl. Trestného poriadku, aby nedochádzalo k trestnému stíhaniu a obvineniu osôb v rozpore so zákonom a Ústavou SR.**

V dokumente - Výber z judikatúry - sa nachádza **24 Nálezov Ústavného súdu SR, z ktorých vyplýva oprávnenosť a opodstatnenosť inštitútu - Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní - § 363 a nasl. Trestného poriadku - je namieste žiadať zrušenie Ústavného súdu SR?**

**POČET ZRUŠENÝCH PRÁVOPLATNÝCH ROZHODNUTÍ
GP SR
POSTUPOM PODĽA PARAGRAFU 363 TRESTNÉHO PORIADKU**

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
57	77	104	99	83	63	92	86	92	88	85

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že v ostatných 10 rokoch sa inštitút §363 a nasl. Trestného poriadku použil priemerne v 84 prípadoch ročne, za uvedených 11 rokov vo viac ako 900 prípadoch - je viac ako 900 prípadov slabým argumentom na zachovanie inštitútu §363 a nasl. Trestného poriadku? **Alebo by bolo v „poriadku“, ak by nedošlo vo viac ako 900 prípadoch k zrušeniu nezákonných rozhodnutí? Bolo by v poriadku, ak by bežnou súčasťou trestného konania boli nezákonné stíhania a nezákonné rozhodnutia?** Nie je naopak namieste iniciovať také zmeny právneho poriadku, aby došlo k minimalizovaniu pochybení zo strany OČTK v prípravnom konaní?

Vážený pán JUDr. Alojz Baránik - poslanec NR SR,

chcem Vás poprosiť, aby ste sa oboznámili s obsahom analýz Generálnej prokuratúry SR ohľadom uplatňovania rozhodovacej právomoci generálneho prokurátora Slovenskej republiky v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, a zároveň, aby ste si vyžiadali **štatistiky o rozhodovaní tak súdov SR ako aj celej prokuratúry SR v trestných konaniach.**

Z uvedených štatistík vyplývajú až neuveriteľné čísla o počte osôb oslobodených súdmi spod obžaloby a počte zastavených trestných stíhaní prokuratúrou SR voči konkrétnym osobám, len príkladmo uvádzam:

- z údajov Ministerstva spravodlivosti SR - počet osôb, u ktorých súdy SR rozhodli o oslobodení spod obžaloby v rokoch 2010 - 2019: **celkovo 16060** - priemerne ročne 1606

- z údajov Generálnej prokuratúry SR - počet trestných stíhaní u známych osôb, u ktorých prokuratúra zastavila trestné stíhanie v rokoch 2011-2020: **celkovo 159854** - priemerne ročne 14532

- z údajov Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR v rokoch 2011-2020 - počet vznesených obvinení osobám: **celkovo 4084** - priemerne ročne 408, z toho **počet zastavených trestných stíhaní** podľa §215 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku (skutok sa nestal, skutok nie je trestným činom, skutok nespáchal obvinený) - **celkovo 379** - priemerne ročne 38, čo je cca. 9,3%, teda takmer desatina stíhaných osôb nemala byť nikdy obvinená

S ohľadom na uvedené štatistiky, **nebolo by skôr vhodnejšie hľadať „cestu“, aby nedošlo k obžalovaniu tak vysokého počtu osôb, ktoré sú následne oslobodené súdmi spod obžaloby? Aby nedošlo k obvineniu tak vysokého počtu osôb, u ktorých následne prokuratúra zastaví trestné stíhanie?** Nie je viac potrebné iniciovať zmenu príslušných zákonov, aby takto oslobodené osoby a osoby, u ktorých došlo k zastaveniu trestného stíhania, teda osoby, ktoré nemali byť vôbec trestne stíhané, boli náležite a primerane finančne odškodnené?

Vážený pán JUDr. Alojz Baránik - poslanec NR SR,

akákoľvek snaha o očistu spoločnosti, očistu justície musí prebiehať výlučne zákonným spôsobom.

„Z nepráva nemôže vzniknúť právo“ - „EX INIURIA IUS NON ORITUR“.

„Spravodlivosť nemá byť nikomu odoprená - „IUSTITIA NEMINI NEGANDA“

- ak spoločnosť opomenie tieto základné právne zásady, ak budeme akceptovať vedenie nezákonných trestných stíhaní, pojmy ako spravodlivosť a právny štát budú iba prázdnymi a frázami.

V Bratislave, dňa 8.11.2021

JUDr. Martin Ribár

advokát a predseda OZ ZA DEMOKRACIU A PRÁVNY ŠTÁT